

Sygn. akt I ACa 821/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 lutego 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSA Barbara Trębska

Sędziowie: SA Ewa Kaniok (spr.)

SO del. Adrianna Szewczyk-Kubat

Protokolant: asystent sędziego Łukasz Śliwa

po rozpoznaniu w dniu 11 lutego 2014 r. w Warszawie

na rozprawie sprawy z powództwa J. Z.

przeciwko I. D.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 28 listopada 2012 r., sygn. akt II C 108/09

1. oddala apelację;

2. zasądza od I. D. na rzecz J. Z. kwotę 5.400 (pięć tysięcy czterysta) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

I ACa 821/13

UZASADNIENIE

J. Z. wniósł o zasądzenie od I. D. kwoty 470.795 zł. wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 19 grudnia 2008 roku do dnia zapłaty – na podstawie weksla wystawionego przez pozwaną.

Powód wskazał, że nabył przez indos weksel własny bez protestu, którego wystawcą jest I. D. i obecnie jest formalnym i faktycznym posiadaczem tego weksla. Pomimo upływu terminu wskazanego w wekslu jako terminu zapłaty i przedstawienia weksla do zapłaty, pozwana nie zapłaciła należności wynikającej z weksla /pозew – k. 1-2/.

W dniu 30 grudnia 2008 roku Sąd Okręgowy w Warszawie w sprawie o sygn. akt II Nc 185/08 wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym, w którym nakazał I. D., aby zapłaciła J. Z. kwotę 40.795 zł. wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 19 grudnia 2008 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 13.102 zł., tytułem zwrotu kosztów postępowania /nakaz zapłaty – k. 9/.

I. D. w dniu 26 stycznia 2009 roku wniosła zarzuty od w/w nakazu zapłaty, zaskarżając go w całości i podnosząc zarzuty sfalszowania weksla, albowiem podpis złożony na wekslu nie służył zaciągnięciu zobowiązania wekslowego, a weksel sporządzono po złożeniu podpisu przez pozwaną, nadto z ostrożności procesowej: brak formalnej legitymacji

wekslowej, nieważność weksła, nie istnienie zobowiązania wekslowego. Pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości, względnie o odrzucenie pozwu, a także o zasądzenie od powoda kosztów postępowania (k. 15-25).

Pozwana wskazała, że czysta karta A4 z podpisem pozwanej i prawdopodobnie z numerem jej dowodu osobistego została wykorzystana w ten sposób, iż nadrukowano na niej pismem komputerowym formularz weksła, a następnie wypełniono pismem ręcznym, co najprawdopodobniej uczyniła I. K.. Pozwana wskazała, że I. K. weszła w posiadanie kilku kartek formatu A4 ze złożonym podpisem pozwanej w 2003 roku. Na przełomie 2002/2003 roku I. K. objęła urząd dyrektora Gminnego Ośrodka (...) w S. z/s w P.. I. K. miała zaproponować pozwanej poprowadzenie dwóch imprez, to jest (...) i (...) na przełomie od dnia 1 maja 2003 do końca sierpnia 2003 r. Ponieważ taka działalność wymagała zgody i koncesji na sprzedaż alkoholu wydawanej przez Urząd Gminy, wymagała również dużo wcześniejszych starań, wizyt i składania dokumentów. Pozwana mieszkała w W. i bywała tam dosyć często, ale w lutym lub marcu 2003 roku I. K. zaproponowała pozwanej, aby zostawiła jej kilka podpisanych kartek in blanco, żeby pozwana nie musiała przyjeżdżać do pokwitowania lub jakiegoś drobiazgu tak często z W. lub G.. Pozwana zgodziła się, ponieważ miała zaufanie do I. K. - w tym czasie pozwana była z I. K. współniczką w jednej spółce - (...) sp. z o.o. - obie posiadały w niej udziały do daty wykreślenia z rejestru w dniu 23 września 2004 roku. Jednakże wspólne interesy zakończyły się niepowodzeniem i pozwana przestała się kontaktować z I. K. i jej mężem.

Pozwana wskazała, że nie zażądała zwrotu wyżej wskazanych kartek podpisanych in blanco. Stwierdziła także, że w 2004 roku w wyniku kradzieży utraciła dowód osobisty o nr (...), który to numer widnieje na załączonym do pozwu weksłu. Od dnia 19 marca 2004 roku posługuje się dowodem osobistym nr (...), wydanym w tej dacie przez Prezydenta Miasta G., a pod adresem, na który powód skierował wezwanie do zapłaty i pozew, pozwana nie mieszka od dnia 28 czerwca 2007 roku.

Wyrokiem z dnia 28.11.2012 r. Sąd Okręgowy w Warszawie

- w pkt I. utrzymał w mocy nakaz zapłaty wydany w postępowaniu nakazowym w dniu 30.12.2008 r. przez Sąd Okręgowy w Warszawie w sprawie o sygnaturze akt II Nc 185/08;

W uzasadnieniu tego rozstrzygnięcia Sąd Okręgowy wskazał:

I. D. i I. K. przyjaźniły się. I. D. była świadkiem na ślubie I. K. z P. K.. I. D. oraz I. K. były współniczkami w jednej spółce - (...) sp. z o.o. - obie posiadały w niej udziały do daty wykreślenia z rejestru w dniu 23 września 2004 roku. Na przełomie 2002 i 2003 roku I. D. i I. K. nawiązały współpracę, której przedmiotem było prowadzenie dwóch imprez w P., to jest (...) i (...) na przełomie od 1 maja 2003 roku do końca sierpnia 2003 roku. Prowadzenie tych imprez wymagało między innymi uzyskania zgody i koncesji na sprzedaż alkoholu wydawanej przez Urząd Gminy. I. D. mieszkała wówczas w W., ale bywała w P. dosyć często. Jednakże wspólne interesy zakończyły się niepowodzeniem i I. D. przestała się kontaktować z I. K. i jej mężem.

W dniu 6 lipca 2002 roku I. D. nabyła dwie nieruchomości położone w miejscowości W., gm. G., zabudowane budynkiem murowanym, dwukondygnacyjnym, z podpiwniczeniem, krytym blachą, w stanie surowym otwartym, stanowiące: działki ewidencyjne nr (...), o powierzchni 0,94 ha, dla której Sąd Rejonowy w Garwolinie prowadzi księgę wieczystą nr (...) oraz działkę ewidencyjną numer (...), o powierzchni 0,95 ha, dla której Sąd Rejonowy w Garwolinie prowadzi księgę wieczystą nr (...).

W dniu 30 grudnia 2002 roku I. K. i I. D. zawarły umowę pożyczki. Zgodnie z postanowieniami tej umowy - w związku z planowaną przez I. D. w miejscowości W. gm. G. inwestycją budowlaną, I. K. udzieliła I. D. na okres od dnia 30 grudnia 2002 roku do dnia 30 grudnia 2007 roku, nieoprocentowanej pożyczki pieniężnej w kwocie 425.000 złotych. Jednocześnie I. D. oświadczyła, że wymienioną pożyczkę przyjmuje i potwierdziła odbiór całej umówionej kwoty. Ponadto I. D. zobowiązała się do zwrotu pożyczonej kwoty najpóźniej w następnym dniu po upływie terminu końcowego (30 grudnia 2007 roku) na rachunek pożyczkodawcy.

Tytułem zabezpieczenia udzielonej przez I. K. pożyczki, I. D. podpisała weksel własny in blanco wraz z deklaracją wekslową. W umowie pożyczki i deklaracji wekslowej strony postanowiły, że weksel będzie mógł być wypełniony na sumę aktualnego zadłużenia pożyczkobiorcy z tytułu umowy wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia wymagalności spłaty pożyczki, to jest od dnia 31 grudnia 2007 roku i wszelkimi kosztami związanymi z wypełnieniem weksla. W deklaracji wekslowej strony postanowiły, że miejscem płatności weksla jest bank remitenta (...) S.A. I. O./W-wa i podano numer rachunku – ten sam, na który miała zostać zwrócona kwota pożyczki. Postanowiono także, że o fakcie wypełnienia weksla, sumie wekslowej i terminie płatności remitent powiadomi wystawcę listem poleconym wysłanym na wskazany w deklaracji adres zamieszkania wystawcy na 7 dni przed datą płatności weksla. W deklaracji oraz umowie pożyczki został wskazany adres zamieszkania wystawcy – I. D.: G., (...)

Weksel został sporządzony na karcie formatu A4. Zawiera nazwę „Weksel”. Formularz weksla sporządzony jest pismem komputerowym, to jest wyrazy: „dnia”, „r.”, „Na”, „zapłać”, „za ten”, „weksel na zlecenie”, „sumę”, „płatny”. Nadto w 1/3 wysokości od dołu umieszczony został nadruk „Nr dow. osob. (...)”, pod którym to zapisem podpisała się I. D.. Umowę pożyczki, deklarację wekslową, jak również sam weksel, wydrukował P. K. – mąż I. K., w domu małżonków K. w obecności I. D., która przygotowała treść umowy, deklaracji wekslowej, jak i samego weksla.

Umowa pożyczki została zawarta w związku z tym, że I. D. i I. K. podjęły wspólnie decyzję, że rozpoczną razem działalność na nieruchomości w W.. Miał to być dom opieki dla osób starszych. Pierwotnie I. D. miała wnieść aportem tę nieruchomość do spółki z o.o. (...) udziały w spółce miały być po 50 %. W tym czasie nieruchomość I. D. była warta ponad 1.000.000 złotych, a wnosząc 425.000 złotych I. K. nie mogła być udziałowcem 50 - procentowym i dlatego ustaliły, że I. K. udzieli pożyczki I. D., której były potrzebne pieniądze na wykończenie tej nieruchomości. I. K. miała tam pracować jako zarządca nieruchomości. I. D. miała oddać I. K. pieniądze albo z pozyskanego kredytu, albo z dochodu z tej inwestycji. Tym samym jedynym udziałowcem w spółce była I. D.. Spółka jednak nie została założona, albowiem I. D. nie uzyskała kredytu na tę inwestycję. W lecie 2003 roku podczas pobytu I. D. w B. doszło do jej rozmowy z I. K. odnośnie sposobu spłaty pożyczki. I. D. oświadczyła wówczas I. K., że spłaci pożyczkę po sprzedaży nieruchomości.

W dniu 22 lipca 2003 roku I. D. udzieliła pełnomocnictwa T. P. w celu dokonania sprzedaży nieruchomości położonej w Gminie G., w miejscowości W., KW nr (...) i (...) za cenę i na warunkach według uznania pełnomocnika.

W dniu 21 stycznia 2005 roku I. D. udzieliła pełnomocnictwa I. K. do zawarcia umowy pośrednictwa sprzedaży tych samych nieruchomości położonych w W., na warunkach i za cenę wskazaną przez pełnomocnika /pełnomocnictwa notarialne – k. 109-111, 112-113, zeznania świadków P. K. – k. 290-293 i T. P. – k. 319-320, zeznania powoda J. Z. – k. 116-117/.

I. K. wielokrotnie kontaktowała się z I. D. w sprawie zwrotu pożyczonych pieniędzy, również po sprzedaży nieruchomości należącej do I. D., lecz I. D. unikała kontaktów z I. K., jak i z jej mężem. I. K. próbowała również ustalić dochody I. D., żeby ewentualnie skierować do nich egzekucję, jednakże postanowiła przenieść posiadaną wobec I. D. wierzytelność na rzecz firmy windykacyjnej.

O tym, że I. D. była winna I. K. pieniądze i ich nie zwróciła wiedzieli T. P., S. W. (1), E. B. oraz matka I. K. – W. C. / zeznania świadków I. K. – k. 249-253 i 256-258, W. C. – k. 312, S. W. (1) - k 310-312, T. P. i E. B. - k. 330-331/.

W dniu 8 grudnia 2008 roku, w związku z brakiem spłaty pożyczki, I. K. wypełniła wystawiony przez I. D. weksel na kwotę 470.795 złotych, płatny bez protestu, na zlecenie I. K. dnia 18 grudnia 2008 roku w Banku (...) S.A. III Oddział W.. Weksel został wypełniony w obecności J. Z., który prowadził firmę windykacyjną.

I. D. w dniu 9 grudnia 2008 roku dokonała przelewu wierzytelności wynikającej z weksla na rzecz J. Z., podpisując oświadczenie o przelewie wierzytelności i przeniosła prawa z weksla przez indos na rzecz J. Z., umieszczając z drugiej strony weksla oświadczenie o treści: „ustępuję na rzecz Ster (...) J. Z.” oraz swój podpis (...) /przelew wierzytelności – k. 107, weksel – k. 5, zeznania powoda J. Z. – k. 116-117/.

I. D. utraciła dowód osobisty o nr (...), którego numer widnieje na wystawionym przez nią w 2004 roku wekslu. Od dnia 19 marca 2004 roku posługuje się dowodem osobistym nr (...), wydanym w tej dacie przez Prezydenta Miasta G. /kopia notarialna dowodu osobistego nr (...) – k. 32/.

Pod adresem, na który J. Z. skierował wezwanie do zapłaty (G., (...)) I. D. nie jest zameldowana od dnia 28 czerwca 2007 roku, a zameldowana jest na pobyt stały pod adresem ul. (...), W.. Korespondencję dla I. D. kierowaną przez J. Z. w dniu 15 grudnia 2008 roku odebrała pod wskazanym adresem J. W. .

W dniu 18 grudnia 2008 roku J. Z. stawił się w siedzibie Banku (...) S.A. z siedzibą w W. wraz z wekslem, celem przedstawienia do zapłaty weksla I. D., jednakże I. D. nie stawiła się w banku w celu wykupu weksla.

W dniu 9 grudnia 2008 roku J. Z. wezwał I. D. do zapłaty żądanej kwoty.

W dniu 8 stycznia 2009 roku działający w imieniu I. D. adwokat P. D. zawiadomił Prokuraturę Okręgową w Warszawie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa oszustwa oraz podrobienia dokumentu weksla na szkodę jego mocodawczyni przez I. K. i J. Z. /odpis doniesienia o popełnieniu przestępstwa z wnioskiem o ściganie z dnia 8 stycznia 2009 r. wraz z dowodem nadania – k. 38-42/.

Wiarygodne dla Sądu były zeznania złożone przez J. Z. (k. 362 i 365), jak i okoliczności podawane przez powoda w tracie informacyjnego wysłuchania stron (k. 116-118).

Sąd nie dał wiary w przeważającym zakresie zeznaniom złożonym przez I. D. (k. 362 i 365), a także okolicznościom przez nią podawanym w trakcie informacyjnego wysłuchania stron (k. 117- 118). W ocenie Sądu ich treść stanowi tylko przyjętą przez pozwaną linię obrony swoich praw. Pozwana nie wykazała, że dała I. K. 5-10 czystych kartek papieru z naniesionym na niej własnym podpisem i że te czyste kartki papieru podpisane in blanco przez pozwaną zostały następnie wykorzystane przez I. K. do „spreparowania” weksla, deklaracji wekslowej i umowy pożyczki.

Sąd nie dał wiary również pozwanej, że I. K. nie udzieliła jej żadnej pożyczki na planowaną inwestycję budowlaną w miejscowości W.. Okolicznościom tym przeczy treść umowy pożyczki złożonej do akt sprawy, deklaracji wekslowej, jak i samego weksla. Co więcej, przeczy temu również odpisy z ksiąg wieczystych prowadzonych przez Sąd Rejonowy w Garwolinie o numerach (...) i (...), z których wynika, że pozwana nieruchomości te nabyła w lipcu 2002 roku, a pożyczka została jej udzielona w grudniu 2002 roku. Został zatem zachowany logiczny ciąg zdarzeń: zakup nieruchomości z budynkiem wymagającym wykończenia, a zatem wyłożenia środków pieniężnych i udzielenie na ten cel pożyczki. Wiarygodność twierdzeń pozwanej podważają również jej twierdzenia z odpowiedzi na pozew, zgodnie z którymi miała zakończyć wszelkie kontakty z I. K. już w 2003 roku, kiedy sprzedała udziały w (...) sp. z o.o., tymczasem pozwana w dniu 21 stycznia 2005 roku udzieliła pełnomocnictwa I. K. do sprzedaży jej nieruchomości.

Wiarygodność twierdzeń pozwanej, że ta pozostawiła I. K. kartki papieru z własnymi podpisami podważa również fakt, że składając zeznania przed Sądem w dniu 28 listopada 2012 roku pozwana stwierdziła, że czyste kartki miały być zostawione I. K. w 2005 roku. Tymczasem pozwana i I. K. zakończyły współpracę związaną z organizacją imprez w P. w 2003 roku. Niewiarygodne dla Sądu było również to, iż stosunki między I. K. a pozwaną uległy pogorszeniu dopiero z chwilą wypełnienia weksla. Okoliczności tej, jak i pozostałym powyższym okolicznościom, przeczy wiarygodne dla Sądu zeznania świadków: I. K., P. K., S. W. (1), W. C., T. P. i E. B..

Z zeznań świadków wprost wynika, że I. K. w 2002 roku, a na pewno przed (...) w 2003 roku, pożyczyła I. D. pieniądze na prowadzenie działalności – (...) w W. na zakupionych przez I. D. nieruchomościach. Co więcej, jak wskazał świadek S. W. (1) „w grę wchodziły duże pieniądze”. Świadkowie o udzielonej pożyczce wiedzieli już w 2003 roku. Ponadto o fakcie pożyczki pieniędzy przez I. K. I. D. świadek S. W. (2) nie wiedział tylko z opowieści I. K., lecz słyszał również w trakcie wspólnego spotkania z I. K. i I. D.. Należy zauważyć, że również ten świadek był wierzycielem I. D. i ustalone między nim a I. D. i I. K. było to, że zarówno dług jego, jak i I. K. zostanie spłacony po sprzedaży nieruchomości, na której miała powstać inwestycja w postaci domu opieki.

Również świadek T. P. wiedział o wzajemnych rozliczeniach między I. K. a pozwaną. Co więcej, sam świadek wskazał, że I. D. unikała spotkań z I. K. i nie zamierzała zwrócić jej pożyczonej sumy. Świadek ten dokładnie był zorientowany w rozliczeniach między pozwaną a I. K. i zasadach, na jakich miało dojść do podziału sumy ze sprzedaży nieruchomości, do czego jednak nie doszło. Z zeznań E. B. wprost wynika, że była ona świadkiem już w 2004 roku wspólnych rozmów pozwanej z I. K. na temat zwrotu pożyczki, do której miało dojść po sprzedaży nieruchomości nabytej przez pozwaną.

Z dużą dozą ostrożności Sąd podszedł do zeznań złożonych przez świadka A. B. – brata pozwanej. W ocenie Sądu, świadek ten złożył mało wiarygodne zeznania, które nie mogły stanowić postawy ustalenia stanu faktycznego w niniejszej sprawie. Należy zauważyć, że świadek jedyną okolicznością, o której „pobieżnie wie” było to, że „prawdopodobnie był dokument, czysta kartka z podpisem pozwanej, który został wykorzystany, nie wie jak”. Poza tą „okolicznością” świadek nie wiedział, czy pozwana miała jakieś rozliczenia z I. K., nie słyszał nic o pożyczce, nic nie wiedział na temat sprzedaży nieruchomości, nie słyszał nic na temat weksla. Jedyny natomiast kontakt jaki świadek miał z I. K., to był kontakt czysto towarzyski.

Sąd dał wiarę dokumentom, które pozwalały na ustalenie istnienia zobowiązania pozwanej do zapłaty na rzecz powoda dochodzonej pozwem kwoty – to jest: weksla (k. 5), umowy pożyczki (k. 238) i deklaracji wekslowej (k. 237).

W ocenie Sądu, dokumenty te były wiarygodne. Nie została wykazana nieautentyczność czy też sfałszowanie tych dokumentów. Za twierdzeniem, że weksel, umowa pożyczki i deklaracja wekslowa zostały sfałszowane, nie przemawia fakt, iż na umowie pożyczki i deklaracji wekslowej naniesiona została pieczętka, której forma i treść jest odmienna od tej, jaką pozwana posługiwała się w styczniu 2003 roku i jaka widnieje na deklaracjach podatkowych ze stycznia i lutego 2003 roku (k. 131-136). Należy bowiem zauważyć, że pozwana w czasie podpisywania umowy pożyczki, mogła zamieszkiwać w innym miejscu, a w innym miejscu prowadzić działalność gospodarczą pod formą (...). Nie jest też wykluczone, że mogła użyć pieczętki z nieaktualnym adresem.

W ocenie Sądu, pozwana nie wykazała, aby weksel został sfałszowany.

W celu ustalenia prawdziwości weksla i wyjaśnienia, czy nadruk komputerowy na wekslu sporządzono po złożeniu podpisu na tym wekslu przez I. D., czy też przed złożeniem tego podpisu, kiedy wydrukowano formularz weksla, kiedy go wypełniono pismem ręcznym, w tym zawierającym indos na drugiej stronie weksla, względnie określenie wieku środka kryjącego, którym wydrukowano formularz weksla i złożono podpis I. D. oraz wypełniono pismem ręcznym, Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego z listy Sądu Okręgowego w Warszawie oraz Centralnego Laboratorium Kryminalistycznego Komendy Głównej Policji w W..

Centralne Laboratorium Kryminalistyczne Komendy Głównej Policji udzieliło odpowiedzi, że nie jest możliwe wykonanie wszystkich badań wskazanych w postanowieniu. Ze względu na to, że dowodowy podpis nie krzyżuje się z nadrukiem komputerowym nie ma możliwości ustalenia, który z elementów graficznych powstał jako pierwszy. Nie ma również możliwości ustalenia czasu powstania nadruków komputerowych. Możliwe do przeprowadzenia są badania mające na celu ustalenie czasu sporządzenia zapisów odręcznych, to znaczy podpisu, wypełnień oraz treści na rewersie weksla. Badania takie są badaniami niszczącymi. Z badanego zapisu pobierane jest około 1,5 cm linii graficznej. Opinia jest zawsze niekategoryczna, a w przypadku, gdy badane tusze nie zawierają określonych składników, nie jest możliwe udzielenie jakiegokolwiek odpowiedzi. Ponadto stosowana metodyka pozwala jedynie na określenie, czy badane zapisy powstały w ciągu ostatnich 18 miesięcy, czy też są starsze. Jeśli więc dowodowy dokument został ujawniony ponad 18 miesięcy temu, wiek poszczególnych zapisów nie będzie rozróżniony (k. 171).

Następnie wydając opinię w sprawie biegli z Centralnego Laboratorium Kryminalistycznego Komendy Głównej Policji stwierdzili, że nie ma możliwości ustalenia kolejności wykonania nadruku komputerowego i podpisu ze względu na brak miejsc przecinania się przedmiotowych elementów graficznych, jednocześnie w wyniku przeprowadzonych badań sporządzonego weksla opatrzonego podpisem (...) stwierdzono, że nie ma możliwości ustalenia okresu powstania zapisów (opinia – k. 295-297).

Sąd zwrócił się również do (...) Towarzystwa (...) o udzielenie informacji, czy jest możliwe wydanie opinii odpowiadającej na pytanie, czy nadruk komputerowy na wekslu sporządzono po złożeniu podpisu na tym wekslu przez I. D., czy też przed złożeniem tego podpisu, oraz kiedy wydrukowano formularz weksla. (...) Towarzystwo (...) stwierdziło, że po dokonaniu szczegółowych oględzin mikroskopowych nie stwierdzono obecności zabrudzeń pochodzących z drukarki i umiejscowionych w miejscu położenia podpisu. W tej sytuacji nie ma możliwości ustalenia kolejności wydruku i złożenia podpisu (k. 222).

Z uwagi na fakt, iż powyżsi biegli jednoznacznie stwierdzili, że nie jest możliwe ustalenie, która czynność została wykonana pierwsza – czy naniesienie podpisu na wekslu, czy też dokonanie nadruku treści weksla, Sąd oddalił wniosek dowodowy pozwanej o dopuszczenie kolejnego dowodu z opinii biegłego. Pozwana nie zgłosiła zastrzeżenia co do oddalenia tego wniosku dowodowego (protokół rozprawy z dnia 28 listopada 2012 r.).

Powód złożył oryginał weksla wystawionego przez I. D., którego remitentem była I. K., która indosowała następnie weksel na powoda i na podstawie tego weksla powód domagał się zasądzenia kwoty wynikającej z weksla.

Powód wykazał, że złożony przez niego weksel spełnia formalne kryteria ważności weksla wskazane przede wszystkim w art. 101 i 102 prawa wekslowego (ustawa z dnia 28 kwietnia 1936 r. prawo wekslowe – Dz. U. Nr 37, poz. 282 ze zm.).

Zgodnie z art. 101 pr. weksl., weksel własny zawiera: 1) nazwę "weksel" w samym tekście dokumentu, w języku, w jakim go wystawiono; 2) przyrzeczenie bezwarunkowe zapłacenia oznaczonej sumy pieniężnej; 3) oznaczenie terminu płatności; 4) oznaczenie miejsca płatności; 5) nazwisko osoby, na której rzecz lub na której zlecenie zapłata ma być dokonana; 6) oznaczenie daty i miejsca wystawienia wekslu; 7) podpis wystawcy wekslu.

Złożony przez powoda weksel zawiera wszystkie wyżej wymienione elementy niezbędne do uznania go za weksel własny. Weksel zawiera także prawidłowo udzielony indos, wykazujący przejście wszelkich praw z weksla na powoda. Indos został udzielony przez remitenta – I. K..

Zgodnie z art. 11 ust. 1 pr. weksl., każdy weksel można przenieść przez indos, chociażby nie był wystawiony wyraźnie na zlecenie. Zgodnie z art. 14 ust. 1 pr. weksl., indos przenosi wszystkie prawa z wekslu.

Niezasadne były zarzuty pozwanej co do nieprawidłowości indosu. Indos został sformułowany w następujący sposób: „ustępuję na rzecz(...) J. Z.”

Indos byłby nieważny, gdyby wpisano tylko nazwę prowadzonej przez powoda działalności gospodarczej: (...). W treści indosu wpisano jednak imię i nazwisko powoda. Zdaniem Sądu, taki indos jest ważny. Powód bowiem jako osoba fizyczna ma zdolność wekslową. Fakt, że w treści indosu dopisano także nazwę, pod którą powód prowadzi działalność gospodarczą, nie zmienia tego faktu.

Zgodnie z art. 17 pr. weksl., osoby, przeciw którym dochodzi się praw z weksla, nie mogą wobec posiadacza zasłaniać się zarzutami, opartymi na swych stosunkach osobistych z wystawcą lub posiadaczami poprzednimi, chyba że posiadacz, nabywając weksel, działał świadomie na szkodę dłużnika.

Zgodnie z art. 10 pr. weksl., jeżeli weksel, niepełny w chwili wystawienia, uzupełniony został niezgodnie z zawartym porozumieniem, nie można wobec posiadacza zasłaniać się zarzutem, że nie zastosowano się do tego porozumienia, chyba że posiadacz nabył weksel w złej wierze, albo przy nabyciu dopuścił się rażącego niedbalstwa.

Co do zasady zatem wykluczone jest podnoszenie zarzutów osobistych wobec indosatariusza (z wyjątkiem, gdy ten nabywając weksel działał świadomie na szkodę dłużnika lub gdy nabywając weksel niepełny działał w złej wierze lub dopuścił się rażącego niedbalstwa). Natomiast podnoszenie zarzutów obiektywnych jest możliwe względem każdego posiadacza weksla.

Zarzut braku zamiaru zaciągnięcia zobowiązania wekslowego uznać należy za zarzut obiektywny, którego podnoszenie jest dopuszczalne względem każdego posiadacza weksla. Zarzut ten jest w istocie zbliżony do zarzutu sfalszowania

podpisu wystawcy weksla. Zarówno bowiem w przypadku, gdy podpis wystawcy został sfalszowany, podrobiony, jak i wówczas, gdy podpis jest co prawda prawdziwy, ale nie został złożony w celu zaciągnięcia zobowiązania wekslowego, zobowiązanie wystawcy jest nieważne. Nie może on odpowiadać wekslowo skoro nie podpisał weksla, gdyż jego podpis sfalszowano, lub gdy złożył podpis, ale nie pod wekslem, czyli nie miał zamiaru zaciągnięcia zobowiązania wekslowego.

Zarzut pozwanej co do braku zamiaru zaciągnięcia zobowiązania wekslowego był jednak niezasadny. Z materiału dowodowego zebranego w niniejszej sprawie wynika bowiem, że pozwana podpisała weksel na zabezpieczenie pożyczki, a także deklarację wekslową i samą umowę pożyczki.

Nie był również zasadny zarzut, że wszystkie elementy weksla in blanco, w tym domicyl i klauzule, zostały wypisane przez remitenta, bez zgody wystawcy weksla, co ma stanowić o nieważności weksla.

Pozwana podpisała weksel in blanco na zabezpieczenie spłaty pożyczki. Dla ważności weksla in blanco wymagany jest jedynie podpis złożony z zamiarem zaciągnięcia zobowiązania wekslowego. Jeśli elementy weksla zostaną wypełnione niezgodnie z zawartym porozumieniem (deklaracją wekslową), wówczas możliwe jest podnoszenie przez wystawcę zarzutów w tym zakresie, ale tylko zgodnie z art. 10 pr. weksl. Zarzuty te nie mogą przy tym stanowić o nieważności weksla. Mogą natomiast rzutować na zakres odpowiedzialności wystawcy weksla.

Zdaniem Sądu Okręgowego, pozwana nie wykazała, żeby powód nabywając weksel działał świadomie na szkodę pozwanej (art. 17 pr. weksl.), ani żeby nabył weksel w złej wierze, lub przy nabyciu dopuścił się rażącego niedbalstwa (art. 10 pr. weksl.).

Zobowiązanie wekslowe jest zobowiązaniem abstrakcyjnym, oderwanym od przyczyny, dla której zostało zaciągnięte. Wierzyciel nabywając prawa z weksla przez indos nie ma zatem obowiązku dochodzenia, co było podstawą zaciągnięcia zobowiązania wekslowego. Co więcej, wszelkie wzmianki na wekslu, z których wynika causa wystawienia weksla powodują, że weksel staje się nieważny. Indosatariusz wykazując się należyłą starannością powinien jedynie sprawdzić, czy weksel spełnia formalne wymogi prawa wekslowego, czy jest podpisany, czy jest nieprzerwany szereg indosów. O rażącym niedbalstwie, a także o świadomym działaniu na szkodę dłużnika wekslowego, można mówić przede wszystkim w przypadkach takich, w których nabywca zna okoliczności zaciągnięcia zobowiązania wekslowego, a także inne mające wpływ na odpowiedzialność wekslową i wie lub powinien był wiedzieć, że zobowiązanie wekslowe jest z jakichś przyczyn nieważne w całości lub w części.

Rażące niedbalstwo, o jakim mowa w art. 10 pr. weksl. czy też świadome działanie na szkodę dłużnika, o jakim mowa w art. 17 pr. weksl., musi zostać wykazane przez dłużnika. W niniejszej sprawie nie zostało ono wykazane.

Zarzut wpisania miejsca płatności w banku przez remitenta, a także wpisanie pozostałej treści weksla, były niezasadne, gdyż w deklaracji wekslowej strony wyraźnie wskazały, że miejscem płatności weksla będzie konkretny bank, a także wskazały, w jaki sposób remitent będzie mógł wypełnić weksel. W wekslu nie znalazły się żadne treści sprzeczne z deklaracją wekslową.

Niezasadny był także zarzut nie przedstawienia weksla do zapłaty, a także zarzut, że w wekslu wpisano niewłaściwą nazwę banku.

W wekslu wpisano, że jest płatny w Banku (...) S.A. III Oddział W.. Ewentualne nieprawidłowości w nazwie banku, która się zmieniała ((...)) nie stanowią o nieważności weksla ani o nieskuteczności klauzuli domicyłu. Jest bowiem wiadomym i oczywistym, o jaki bank chodzi i o który konkretnie oddział tego banku. Powód wysłał pozwanej zawiadomienie, zgodnie z treścią deklaracji wekslowej na 7 dni przed datą płatności weksla. Powód wykazał za pomocą pism z banku, że był tego dnia w banku z wekslem, ale pozwana nie zgłosiła się w celu wykupu weksla.

Powód wysłał pozwanej zawiadomienie na adres podany w deklaracji wekslowej. Strony postanowiły w deklaracji wekslowej, że właśnie na ten adres ma zostać wysłane zawiadomienie i wezwanie do wykupu weksla. Jeśli pozwana zmieniła miejsce zamieszkania, to powinna o tym powiadomić na piśmie wystawcę weksla. Ponadto pozwana wykazała

jedynie, że w dacie wysłania zawiadomienia o wypełnieniu weksla nie była zameldowana pod tym adresem. Wezwanie zostało jednak odebrane przez osobę dorosłą, a więc powód miał prawo sądzić, że wezwanie zostało doręczone prawidłowo.

Zgodnie z art. 38 pr. weksl., posiadacz wekslu, płatnego w oznaczonym dniu, powinien przedstawić go do zapłaty bądź w pierwszym dniu, w którym można wymagać zapłaty, bądź w jednym z dwóch następnych dni powszednich.

Nawet gdyby powód nie przedstawił weksla do zapłaty, zobowiązanie wekslowe byłoby ważne.

Skutkiem nie przedstawienia weksla do zapłaty nie jest bowiem utrata praw z weksla wobec dłużników głównych, czyli wystawcy weksla własnego i jego poręczycieli. Kwestia ta nie budzi wątpliwości, ani w orzecznictwie, ani w doktrynie. Wyjaśnił ją Sąd Najwyższy, między innymi w orzeczeniu z dnia 5 sierpnia 2004 r., III CK 316/03 (Lex nr 174193).

Dopiero od chwili przedstawienia weksla do zapłaty dłużnik popada w zwłokę odnośnie zapłaty zobowiązania wekslowego, a więc od chwili przedstawienia weksla do zapłaty należą się wierzycielowi odsetki.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy utrzymał nakaz zapłaty w całości w mocy, na podstawie art. 496 k.p.c.

Apelację od powyższego wyroku wniosła pozwana zaskarżając go w całości, zarzucając:

I. obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na wynik postępowania, tj.:

1. art. 177 § 1 pkt 4 KPC i art. 11 KPC poprzez nie zawieszenie postępowania z urzędu, w sytuacji gdy wobec podniesionego zarzutu sfalszowania weksla i spreparowania towarzyszących mu dokumentów w postaci umowy pożyczki i deklaracji wekslowej w celu wyłudzenia na szkodę pozwanej, rozstrzygnięcie sprawy zależy od toczącego się postępowania karnego przeciwko I. K. i J. Z.;

2. art. 227 KPC oraz art. 232 KPC oraz art. 233§1 KPC, przez bezzasadne oddalenie wniosku dowodowego o zwrócenie się do właściwej instytucji celem wskazania, czy wobec postępu wiedzy i techniki możliwe jest przeprowadzenie dowodu dla ustalenia kolejności sporządzenia nadruków i pisma ręcznego na dokumentach;

3. art. 232 KPC i art. 227 KPC, art. 233§2 KPC oraz art. 129 § 4 KPC poprzez nie przeprowadzenie z urzędu dowodu z badania umowy pożyczki i deklaracji wekslowej, wobec braku ich zażądania od Powoda, względnie od I. K. i brak rozważenia jakie znaczenie ma nieprzedstawienie oryginałów wskazanych dokumentów;

4. art. 227 KPC oraz art. 232 KPC oraz art. 233 § 1 KPC, przez zignorowanie wniosków dowodowych Pozwanej zgłoszonych w zarzutach od nakazu zapłaty i brak decyzji procesowej w zakresie wnioskowanych dowodów o zażądanie informacji:

- Gminnego Ośrodka (...) w S. z/s w P., ul. (...), (...)-(...) P., w jakim okresie i w jakim charakterze była tam zatrudniona I. K. (względnie C.);

- Urzędu Gminy w S. z/s w P., ul. (...) (...)-(...) P., czy w okresie 2003 do 2004 Pozwana I. D. zwracała się do Urzędu Gminy z jakimikolwiek wnioskami w przedmiocie zgody na imprezy i koncesji o alkohol, względnie załączenie wszelkich akt spraw i postępowań prowadzonych z udziałem I. D. w roku 2003 i 2004;

- Urzędu Miasta G., z jakich powodów i w jakiej dacie wydano Pozwanej nowy dowód osobisty nr (...) w miejsce dowodu osobistego o nr (...); -oraz dowodu z pisma pełnomocnika Pozwanej z dnia 12.01.2009.r. wraz z dowodem nadania,

- nadto również art.129§4 KPC poprzez nie zażądanie przez Sąd na wniosek Pozwanej od Powoda oryginałów deklaracji wekslowej i umowy pożyczki, co do których Pozwana wskazywała konsekwentnie, że również są przerobione;

5. art. 227 KPC, art. 228 § 1 KPC, oraz 233 § 1 KPC poprzez nie rozpoznanie wszystkich zarzutów pozwanej stawianych przeciwko nakazowi zapłaty z weksła, a nadto dowolną i nieuprawnioną ocenę twierdzeń i oświadczeń pozwanej oraz dowodów w sprawie poprzez:

a) przyjęcie, iż podpis na wekslu miał na celu zaciągnięcie zobowiązania wekslowego;

b) pominięcie charakteru stosunków zobowiązaniowych łączących strony, podczas gdy ich wnikliwa analiza prowadzi do wniosku, iż I. D. i I. K. 30 grudnia 2002 r. nie zawarły umowy pożyczki pieniężnej w kwocie 425.000 zł, co więcej Pozwana nigdy nie zaciągała pożyczki na wykończenie zakupionej nieruchomości, przyjęcie, iż tytułem zabezpieczenia w/w pożyczki, I. D. podpisała weksel własny in blanco wraz z deklaracją wekslową, podczas gdy weksel został sfalszowany bądź spreparowany i powstał już po złożeniu podpisu przez Pozwaną na karcie in blanco;

c) sprzeczność ustaleń Sądu z treścią zebranego materiału dowodowego przez przyjęcie, iż I. D. w 2003 roku zakończyła wszelkie kontakty z I. K., podczas, gdy ich wzajemne relacje uległy pogorszeniu dopiero w 2005 roku, pominięcie okoliczności, że w czasie rzekomego wystawienia weksła niemal wyłącznie posługiwano się blankietami weksli z opłatą skarbową; pominięcie, iż świadkowie I. K. i jej mąż P. K. oraz W. C. (matka I. K.) i S. W. (1) (wierzyciel Pozwanej) są niewątpliwie zainteresowani w rozstrzygnięciu sprawy korzystnym dla powoda i nie kryli niechęci do pozwanej, a nadto że wiedza pozostałych świadków pochodzi od I. K.;

d) pominięcie reakcji Pozwanej na wezwanie do zapłaty za weksel, gdzie od początku twierdziła, że weksel jest sfalszowany, oraz faktu złożenia doniesienia o popełnieniu przestępstwa;

e) pominięcie celu ukrycia elementów istotnych stosunku cesji (warunków zapłaty w stosunkach pomiędzy nimi) pomiędzy I. K. a Powodem; pominięcie braku oryginałów deklaracji wekslowej i umowy pożyczki, mimo żądania; pominięcie w ocenie materiału dowodowego wskazanego nieistniejącego numeru konta, faktu podrobionej pieczętki na dokumencie wekslowym oraz braku legitymacji formalnej Powoda - które podważają ważność i wiarygodność dokumentu, bezzasadne i niezajdujące oparcia w materiale dowodowym przyjęcie, iż indosatariusz- J. Z. nabywając weksel nie działał świadomie na szkodę pozwanej oraz, że nie nabył weksła w złej wierze i przy nabyciu nie dopuścił się rażącego niedbalstwa, podczas gdy, znając okoliczności zaciągniętego zobowiązania wekslowego, działał na szkodę I. D., a co za tym idzie, wiedział albo powinien wiedzieć, że w/w zobowiązanie wekslowe jest fikcyjne;

6. art. 328 § 2 KPC i art. 316 § 1 KPC poprzez brak wyjaśnienia podstawy prawnej rozstrzygnięcia, które to zarzuty prowadziły również do:

II. rażącego naruszenia przepisów prawa materialnego poprzez niewłaściwą ich subsumpcję i wykładnię, a mianowicie:

1. art.17 Prawa Wekslowego poprzez uznanie, iż przedmiotowy indos wyklucza podniesienie zarzutów o charakterze osobistym, w sytuacji gdy indos był powierniczy, a remitent obok indosu przeniósł prawa ze stosunku podstawowego, gdy nadto działał na szkodę dłużnika;

2. art.101 pkt 7 w zw. z art. 102 Prawa Wekslowego poprzez przyjęcie, że przedmiotowy weksel własny wypełnia wymogi formalne weksła, podczas gdy I. D. nie była jego Wystawcą i go nie podpisała;

3. art. 11Prawa Wekslowego i art. 55¹ KC poprzez uznanie indosu za ważny, mimo że indos winien wskazywać osobę, a nie przedsiębiorstwo.

Pozwana wniosła o dopuszczenie następujących dowodów:

- informacji Gminnego Ośrodka (...) w S. z/s w P., ul. (...), (...)-(...) P., w jakim okresie i w jakim charakterze była tam zatrudniona I. K. (względnie C.);

- informacji Urzędu Gminy w S. z/s w P., ul. (...) P., czy w okresie 2003 do 2004 Pozwana I. D. zwracała się do Urzędu Gminy z jakimikolwiek wnioskami w przedmiocie zgody na imprezy i koncesji na alkohol, względnie załączenie wszelkich akt spraw i postępowań prowadzonych z udziałem I. D. w roku 2003 i 2004;

- informacji Urzędu Miasta G., z jakich powodów i w jakiej dacie wydano Pozwanej nowy dowód osobisty nr (...) w miejsce dowodu osobistego o nr (...);

- pisma pełnomocnika Pozwanej z dnia 12.01.2009.r. wraz z dowodem nadania,

- na zasadzie art. 129 § 4 KPC zażądanie od powoda względnie od I. K. oryginałów deklaracji wekslowej i umowy pożyczki, celem ewentualnego przeprowadzenia dowodów z badania nadruku pisma komputerowego i pisma ręcznego na deklaracji wekslowej i umowie pożyczki, do przeprowadzenia przez Centralne Laboratorium Kryminalistyczne KGP w W. lub innego biegłego, na okoliczność, czy nadruk komputerowy sporządzono po złożeniu podpisu przez I. D., ewentualnie określenie kiedy złożono podpis I. D., kiedy wydrukowano deklarację wekslową i umowę pożyczki i kiedy wypełniono go pismem ręcznym, w tym indos, względnie określenie wieku środka kryjącego którym wydrukowano formularz weksla i złożono podpis I. D. oraz wypełniono pismem ręcznym;

- ponownego przesłuchanie Stron na okoliczność zawarcia zobowiązania wekslowego;

- zwrócenie się do Centralnego Laboratorium Kryminalistycznego KGP w W. celem wskazania, czy wobec postępu wiedzy i techniki możliwe jest przeprowadzenie dowodu dla ustalenia kolejności sporządzenia nadruków i pisma ręcznego na dokumentach.

Pozwana wniosła także, na zasadzie art. 177 § 1 pkt 4 KPC, o zawieszenie postępowania w sprawie z uwagi na toczące się postępowanie karne w sprawie przeciwko K. i Powodowi.

Apelująca wniosła:

1. o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez odrzucenie pozwu i zasądzenie od powoda kosztów procesu, względnie
2. zmianę zaskarżonego wyroku w całości i oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda kosztów procesu, lub:
3. uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny zważył:

Apelacja nie jest zasadna i podlega oddaleniu z mocy art. 385 k.p.c.

Ustalenia faktyczne poczynione przez sąd I instancji są prawidłowe i Sąd Apelacyjny przyjmuje je za własne.

Nie jest prawdą, że w sprawie nie zostały złożone oryginały dokumentów tj. deklaracji wekslowej i umowy pożyczki z 30.12.2002r. Dokumenty te zostały złożone przez powoda przed sądem I instancji i Sąd Apelacyjny zapoznał się z nimi (k.472). W związku z powyższym bezzasadny jest zarzut naruszenia art. 232 KPC i art. 227 KPC, art. 233§2 KPC oraz art. 129 § 4 KPC. Dokumenty, o których mowa złożone zostały do akt 22.02.2010r. w wykonaniu zarządzenia Sądu Okręgowego (k.232 i 236, 237, 238).

Postępowanie karne, które toczyło się w sprawie sfalszowania w/w dokumentów zostało prawomocnie umorzone. Prokurator uznał, iż nie sposób jest ustalić kolejności, w jakiej nastąpiło złożenie podpisu na wekslu i jego wypełnienie. Wobec powyższego apelująca cofnęła wniosek o zawieszenie postępowania apelacyjnego oraz zarzut naruszenia przez sąd I instancji art. 177 par. 1 pkt 4 k.p.c.

Sąd Apelacyjny oddalił wnioski dowodowe zgłoszone w postępowaniu apelacyjnym gdyż przyjął, że zgłoszone dowody nie mają znaczenia dla rozstrzygnięcia.

Jeśli chodzi o wniosek o przeprowadzenie dowodu z opinii Centralnego Laboratorium Kryminalistycznego KGP w W. lub innego biegłego, na okoliczność, czy nadruk komputerowy sporządzono po złożeniu podpisu przez I. D., ewentualnie określenie, kiedy złożono podpis I. D., kiedy wydrukowano deklarację wekslową i umowę pożyczki i kiedy wypełniono je pismem ręcznym, w tym indos, względnie określenie wieku środka kryjącego, którym wydrukowano formularz weksla i złożono podpis I. D., Sąd Apelacyjny przyjął, że w obecnym stanie wiedzy nie ma możliwości ustalenia kolejności dokonania wydruku i złożenia podpisu i że aktualna pozostaje opinia wydana w postępowaniu przed sądem I instancji przez biegłych z Centralnego Laboratorium Kryminalistycznego Komendy Głównej Policji i (...) Towarzystwa (...), którzy stwierdzili, że nie ma możliwości ustalenia okresu powstania oraz kolejności wydruku i złożenia podpisu. Zarzut naruszenia przez sąd I instancji art. 227 KPC oraz art. 232 KPC oraz art. 233§1 KPC nie jest zasadny albowiem sąd ten zwrócił się do właściwych instytucji, zlecając im sporządzenie opinii na okoliczność ustalenia kolejności sporządzenia nadruków i pisma ręcznego.

Sąd Okręgowy rozpoznał wszystkie zarzuty pozwanej przeciwko nakazowi zapłaty z weksla, dokonał w tym zakresie prawidłowych ustaleń faktycznych i prawidłowo wyłożył oraz zastosował prawo.

Sąd Apelacyjny podziela stanowisko sądu I instancji, iż pozwana złożyła podpis na wekslu w celu zaciągnięcia zobowiązania wekslowego i że weksel ten stanowił zabezpieczenie pożyczki pieniężnej w kwocie 425.000 zł udzielonej pozwanej przez I. K. 30 grudnia 2002 r.

Pozwana nie udowodniła, że zostawiła I. K. kartki papieru zaopatrzone jedynie w jej podpis (i to co najmniej w ilości 3 sztuk), nie wskazała nawet, jakie pisma miałyby ewentualnie być sporządzone na owych kartkach przez I. K. w związku z ubieganiem się przez pozwaną o zgodę na poprowadzenie imprez, (...) i (...) organizowanych przez Gminny Ośrodek (...) w S. z/s w P., na przełomie od 1 maja 2003 do końca sierpnia 2003r. Z jej zeznań wynika, że owe kartki miały służyć załatwieniu „drobnych spraw” (k.117), bo wniosek o koncesję na alkohol złożyła osobiście (k.118). Pozwana zeznała, że tak naprawdę nie wie, do czego I. K. mogła te kartki wykorzystać (k.118), co budzi uzasadnione wątpliwości odnośnie wiarygodności jej twierdzenia że zostawiła I. K. kilka takich kartek opatrzonych swoim podpisem.

Okoliczność, iż strony nie posłużyły się blankietem weksla, nie podważa wiarygodności twierdzeń I. K..

Pozwana prowadziła działalność gospodarczą a zatem instytucja weksla własnego zapewne była jej znana. Istotne jest, że taka forma zabezpieczenia spłaty pożyczki była dla niej bardzo korzystna, gdyż nie prowadziła do obciążenia nabytej przez nią nieruchomości hipoteką i umożliwiała ewentualne zaciągnięcie kredytu na remont budynku znajdującego się na nieruchomości.

Sąd I instancji prawidłowo ocenił zeznania świadków. Ocena ta zgodna jest z zasadami wiedzy, logiki oraz doświadczenia życiowego. Reakcja pozwanej na wezwanie do zapłaty weksla przejawiająca się złożeniem doniesienia o popełnieniu przestępstwa nie podważa prawidłowości tej oceny, zwłaszcza że postępowanie przygotowawcze zakończyło się w fazie in rem i nie doszło do przedstawienia zarzutów ani I. K. ani J. Z..

W dniu 22.07.2003r. pozwana udzieliła pełnomocnictwa notarialnego T. P. do sprzedaży nieruchomości oznaczonych jako działki (...) położone w W. O. (k.109-111). I. K. pozwana udzieliła pełnomocnictwa do zawarcia umowy pośrednictwa sprzedaży w/w nieruchomości (k.112-113). Zeznania I. K. i T. P., iż zamiarem pozwanej było sprzedanie w/w nieruchomości w celu zaspokojenia należności I. K. z tytułu pożyczki są przekonujące, podobnie jak twierdzenia, że pozwana z ceny uzyskanej ze sprzedaży nieruchomości uiściła należności na rzecz Urzędu Skarbowego w kwocie około 500.000 zł. i na spłatę pożyczki już pieniędzy nie wystarczyło (k.251).

Fakt udzielenia przez pozwaną w/w pełnomocnictw stanowi pośredni dowód na udzielenie przez I. K. pożyczki na rzecz pozwanej. W przeciwnym razie, dlaczego pozwana miałaby umocowywać T. P. i I. K. do sprzedaży należącej do niej nieruchomości.

Zeznania S. W. (1) także pośrednio potwierdzają fakt udzielenia pożyczki przez I. K.. Sąd Apelacyjny nie znajduje podstaw aby odmówić wiarygodności w/w świadkowi, podobnie jak zeznaniom świadka E. B. (k.330).

Istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia mają zeznania T. P.. Świadek zeznał, że obie panie poprosiły go o pomoc w sprzedaży nieruchomości należącej do Pani D. i że Pani D. była winna Pani K. pieniądze, $\frac{3}{4}$ ceny ze sprzedaży nieruchomości miał on przekazać dla Pani K. (k.319-320).

Apelacja nie zawiera argumentów, które mogłyby wzbudzić wątpliwość sądu odnośnie prawidłowości oceny przez sąd I instancji w/w materiału dowodowego i prawidłowości poczynionych w oparciu o ten materiał ustaleń faktycznych. Wbrew zarzutom apelacji świadkowie P. i B. czerpią swoją wiedzę nie tylko od I. K. ale również od pozwanej, z którą mieli bezpośrednie kontakty i brak jest podstaw do przyjęcia, że wynik niniejszego procesu może oddziaływać w jakikolwiek sposób na sytuację w/w świadków a zatem, że są oni zainteresowani wynikiem sporu.

W ocenie Sądu Apelacyjnego nie ma także podstaw do przyjęcia, że odbita na dokumentach pieczętka pozwanej została podrobiona lub w inny sposób sfalszowana. Wywody sądu I instancji w tym zakresie zasługują na aprobatę.

W związku z powyższym chybione są zarzuty dotyczące naruszenia prawa materialnego, w tym art. 101 pkt 7 w zw. z art. 102 Prawa Wekslowego oraz art. 17 Prawa Wekslowego. Sąd Okręgowy wbrew wywodom apelacji przyjął, że zarzut sfalszowania weksla nie jest zarzutem osobistym i zarzut ten rozpoznał prawidłowo przyjmując, że pozwana zaciągnęła zobowiązanie wekslowe.

Ponieważ dochodzone roszczenie jest roszczeniem z weksla, cesja wierzytelności wynikającej z umowy pożyczki ma znaczenie drugorzędne, istotny jest indos i wydanie weksla. Do przeniesienia praw z weksla wystarcza napisanie na wekslu indosu i wręczenie weksla osobie, na którą prawa z niego się przenosi. Wynika to z art. 16 ust. 1, który stanowi, iż będzie uważany za prawnego posiadacza, kto ma weksel i wykaże prawo swoje nieprzerwanym szeregiem indosów. Jest to pogląd powszechny w orzecznictwie i doktrynie (np. orzeczenie SN z dnia 5 grudnia 1928 r., Rw. III 2561/28, OSP 1930, poz. 73; A. Glasner i A. Thaler, Prawo..., s. 86; T. Komosa, W. Opalski, Prawo..., s. 48; M.H. Koziński, Weksle..., s. 368; I. Rosenblüth, Prawo..., s. 212).

Chybiony jest zarzut naruszenia art. 11 Prawa Wekslowego i art. 55¹ KC. Nie ma podstaw do przyjęcia, że indos jest nieważny. Rację ma Sąd I instancji, że indos wskazuje osobę fizyczną, a nie przedsiębiorstwo. Rację ma także sąd I instancji, że nie ma podstaw do przyjęcia, iż powód nabywając prawa z weksla działał świadomie na szkodę pozwanej, że nabył weksel w złej wierze lub że dopuścił się rażącego niedbalstwa.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Apelacyjny orzekł jak na wstępie.

O kosztach procesu za II instancję, Sąd Apelacyjny orzekł zgodnie z wynikiem sporu w oparciu o art. 98 par. 1 i 3 k.p.c.